

Aan Provinciale Staten
t.b.v statencommissie BEM

Datum : 22 mei 2007
Uw Kenmerk : **2007BEM33 bijlage 3**
Ons kenmerk : 2007CGC000375i
Contactpersoon : B. Rouschop
E-mail : bert.rouschop@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 030-2582032

Onderwerp:
Reactie op verslag van bevindingen bij jaarrekening 2006 van Deloitte

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij de betreffende stukken aan.

Onlangs ontving u het verslag van bevindingen 2006 uitgebracht op 24 april 2007 door Deloitte Accountants B.V. In dit verslag worden naast de accountantsverklaring ook de belangrijkste bevindingen van Deloitte weergegeven ten aanzien van de interne beheersing van de door hen beschouwde bedrijfsprocessen in het kader van de controle van de jaarrekening 2006. In deze brief willen wij u informeren over hetgeen wij reeds hebben ondernomen dan wel gaan ondernemen om de gemelde verbeterpunten op te lossen.

Wij kunnen ons in het algemeen herkennen in het beeld dat door Deloitte wordt geschetst van de interne beheersing van de beschouwde bedrijfsprocessen. Zoals ook de accountant constateert zijn er reeds diverse initiatieven genomen om tot een structurele verbetering van de interne beheersing te komen. Mede naar aanleiding van de managementletter 2006 en de contacten met Deloitte bij de interim-controle 2006 zijn deze initiatieven inmiddels uitgebreid opdat uiteindelijk ieder verbeterpunt adequaat behandeld wordt. Uiteraard worden de meest urgente punten tijdig afgerond. Hierbij zal steeds aandacht zijn voor een adequate borging binnen de organisatie. Uitgangspunt is de integrale verantwoordelijkheid van managers voor de operationalisering hiervan. In het licht van de komende organisatiewijziging zal hieraan uitdrukkelijk aandacht worden besteed.

Navolgend treft u een toelichting op de belangrijkste attentiepunten uit het verslag van bevindingen. In deze toelichting is daar waar mogelijk concreet aangegeven welke acties er worden ondernomen en op welke termijn deze acties worden uitgevoerd.

Wij vertrouwen dat onze aanpak zal leiden tot voldoende interne beheersing gedurende 2007, waarmee een goede basis wordt gelegd voor verbeteringen vanaf het jaar 2008.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, mr B. Staal
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

OVERZICHT VAN ATTENTIEPUNTEN UIT VERSLAG VAN BEVINDINGEN 2006 VAN DELOITTE EN DAARUIT VOLGENDE ACTIVITEITEN

1. Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De accountant geeft aan dat bij de ontwikkeling van de nieuwe organisatiestructuur het van groot belang is voldoende aandacht te besteden aan een goede inbedding van de procedures van administratieve organisatie en interne controle. Wij zijn ons terdege bewust dat de komende periode een stormachtige zal zijn voor onze interne beheersing en trachten die maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om een terugval in kwaliteit zo veel mogelijk te voorkomen. Het creëren van middelen en mogelijkheden voor aanzienlijke structurele verbeteringen gedurende 2007 zou een te groot beslag leggen op de capaciteit van onze medewerkers. Door hetgeen wij thans hebben bereikt in de nieuwe organisatie goed te borgen en in een passend tempo verder uit te bouwen, verwachten wij terugval te kunnen voorkomen – althans te kunnen beperken - en zelfs beperkte verbeteringen in de bedrijfsvoering te kunnen bewerkstelligen.

Inzicht in de processen

De aanbeveling om op korte termijn tot afwikkeling van de geplande procesbeschrijvingen te komen, nemen wij over. Deze beschrijvingen zijn essentieel voor het inzicht in de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de processen. In het kader van de nieuwe organisatiestructuur zal het beschrijven van de administratieve organisatie en interne controle van kritische processen daarom een hoge prioriteit krijgen.

Informatievoorziening

Diensten gaan thans verschillend om met prestatie-indicatoren en de wijze van evaluatie en analyse van het gevoerde beleid. Wij zijn van mening dat verbeteringen in deze mogelijk en zelfs wenselijk zijn. Hiertoe is begin 2007 een verbetertraject prestatie-indicatoren opgezet. Uitgangspunt hierbij is dat de prestatie-indicatoren in begroting en jaarrekening zoveel mogelijk aansluiten bij de prestatie-indicatoren in het Coalitieakkoord 2007-2010. Wij willen hierbij wel aantekenen dat het gebruik van prestatie-indicatoren slechts één van de instrumenten is die een organisatie inzet om te sturen.

Interne audits

De auditkalender wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld, waarbij op grond van beschikbare capaciteit en middelen steeds een nieuwe prioriteitstelling plaatsvindt. De omvang, aard en kwaliteit van de audits achten wij voldoende voor het benodigde inzicht in de bedrijfsvoering. Bij de nieuwe inrichting van de organisatie zal de auditfunctie aangepast worden aan de behoeften van de nieuwe organisatie.

Treasury

Zoals ook aangegeven in onze reactie op het accountantsrapport bij de jaarrekening 2005 heeft het inhoudelijke voorstel van Deloitte, waarbij het college van Gedeputeerde Staten nadere regels kan stellen, naar onze mening verder strekkende gevolgen dan op dit moment noodzakelijk is. Om deze reden is de Verordening Interne Zaken uitsluitend aangepast wat betreft de vraag hoe om te gaan met beleggingen waarvan de huidige rating onder de norm is gedaald en voor wat betreft de korte liquiditeitenprognose. Dit is overeenkomstig de wens van

PS en doet ons inziens meer recht aan de onderscheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden van GS en PS.

Grote wegenwerken

De protocollen en specifieke spelregels die als basis dienen voor de financiële rapportages worden thans geïmplementeerd. Daarnaast vindt op dit moment herstructurering plaats van de projectenorganisatie, met als doel een meer integrale aanpak van projecten en het verder verbeteren van de projectbeheersing. Deze herstructurering vindt plaats middels de systematiek van het programmamanagement. Naar verwachting is dit traject in de tweede helft van 2007 afgerond.

Digitalisering facturenstroom

Wij onderschrijven het advies van de accountant om toe te zien op een juiste verankering van de interne en geautomatiseerde controles in de (gedigitaliseerde) processen. Er wordt dan ook bij de implementatie van de digitale facturenstroom naar onze mening in voldoende mate gebruik gemaakt van de binnen de organisatie aanwezige deskundigheid op het gebied van administratieve organisatie en interne controle.

Subsidies

Wat betreft de door de accountant geadviseerde voortgangsregistratie is in eerste instantie gewerkt aan verbetering van de agendafunctie in het financieel systeem. Dit stuitte echter op technische onmogelijkheden. Momenteel wordt aangesloten op het project Digidiv (digitalisering van werkprocessen). Het subsidieproces is als eerste geselecteerd om te worden gedigitaliseerd. De implementatie staat gepland voor het eerste kwartaal van 2008. Tevens zijn checklists aangepast en wordt periodiek met behulp van zogenaamde “quick scans” getoetst of overeenkomstig de norm (de procesbeschrijvingen) wordt gewerkt. Om de volledigheid van de dossiers vast te kunnen stellen, wordt momenteel gewerkt met een standaard dossieropbouw. Ter ondersteuning hiervan wordt bij elk subsidiedossier een zogenaamde Inhoudsopgave Subsidiedossier gebruikt. De toets op de volledigheid maakt deel uit van de genoemde quick scans.

2. Rechtmatigheid

Normenkader en toetsingskader

Wij zijn verheugd dat onze inspanningen hebben geleid tot een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel over 2006. Voor 2007 ligt de nadruk op het borgen en verder uitbouwen van het rechtmatigheidsbeheer in de nieuwe organisatiestructuur.

Jeugdzorg

Naar aanleiding van de gevoerde gesprekken met de jeugdzorginstellingen over hun verbeterplannen rechtmatigheid 2007 zullen wij de naar voren gebrachte knelpunten onder de aandacht brengen van het Ministerie van VWS. Dit betreffen de knelpunten waarop de provincie geen invloed heeft maar die wel consequenties kunnen hebben voor de rechtmatigheid van de provincie Utrecht.

Daarnaast werken wij aan het oplossen van de andere knelpunten waar de provincie wel invloed op heeft. Bureau Jeugdzorg Utrecht is op dit moment hard bezig met het wegwerken van het afgeven van de indicatiebesluiten voor de herindicaties, zodat in ieder geval dit knelpunt niet meer speelt in 2007.

3. Jaarrekening

3.1 Verslaggeving

Toelichting op het gerealiseerde beleid

Het advies van de accountant inzake de vergroting van de informatiewaarde en toegankelijkheid van de jaarrekening is herkenbaar. In de ontwikkeling van de planning- & control-producten is hiermee steeds rekening gehouden. Deze doorontwikkeling is echter geen proces dat binnen een korte periode gerealiseerd kan worden. Bij de verdere doorontwikkeling zullen de aanbevelingen worden meegenomen.

Toelichting op de programmarekening

Bij de totstandkoming van de jaarrekening is meer aandacht geschonken aan de kwaliteit van de analyses en de toelichting op de oorzaken van verschillen. Dit heeft ertoe geleid dat er per programma een uitgebreide verschillenanalyse is opgenomen. Hierdoor is de informatiewaarde van de jaarrekening toegenomen. Deze verschillenanalyse zal de komende jaren nog verder verbeterd worden.

Toelichting op de reserves

Wij hebben gekozen voor een vaste structuur in de toelichting op de reserves en voorzieningen. Dit geeft een beter inzicht. Per reserve en voorziening zijn de volgende punten aangegeven: doel, in relatie tot welk programma, specificatie van stortingen en onttrekkingen en eventueel een toelichting. In de toekomstige jaarrekeningen zal meer uniformiteit in de diepgang van de toelichting op de mutaties worden aangebracht.

3.2 Balans

Reserve Fort aan de Buursteeg

In de Halfjaarrapportage 2006 is € 1,4 mln beschikbaar gesteld voor de verwerving van het noordelijk deel van het Fort aan de Buursteeg in Renswoude. Omdat de aankoop ultimo 2006 nog niet geëffectueerd is, is het bedrag gestort in speciaal voor dit doel ingestelde bestemmingsreserve Fort aan de Buursteeg. Dit is in lijn met eerdere besluitvorming over dit onderwerp. Formeel moeten PS bij vaststelling van de jaarrekening 2006 nog instemmen met de vorming van deze reserve.

Voorziening groot onderhoud Provinciehuis

Wij onderschrijven de opmerking van de accountant dat op het moment dat toereikend inzicht wordt verkregen in het meerjarig onderhoud aan de bedrijfsgebouwen, de onderbouwing van de voorziening dient te worden geactualiseerd.

Overlopende passiva

Het (tijdig) afwickelen van verplichtingen uit voorgaande jaren krijgt binnen de organisatie de nodige aandacht. In de managementrapportages is de stand van zaken met betrekking tot de afwikkeling van verplichtingen een vast rapportage-item.

3.3 Programmarekening

Resultaat en begrotingsrealisatie

Wij onderschrijven de stelling van de accountant dat de begroting taakstellend behoort te zijn. De taakstellendheid kan vanuit verschillende optieken worden beschouwd. De essentie is dat de overeengekomen prestaties of beoogde maatschappelijke effecten met de beschikbaar gestelde middelen worden bereikt. Een adequate bewaking en monitoring van resultaten en financiële uitkomsten is, zoals eerder aangehaald in deze brief, voorwaarde voor beheersing. De feitelijke beheersing moet uiteraard ook gericht zijn op tijdigheid van het realiseren van de prestaties of maatschappelijke effecten. Een administratieve jaarovergang, waarbij forse verschuivingen van budgetten zichtbaar zijn naar bestemmingsreserves en/of het volgend boekjaar, is ofwel een indicatie van het niet tijdig realiseren van afgesproken doelen dan wel een niet correct verdelen van budgetten over de onderscheiden jaren. Deze oorzaken worden door ons van groot belang geacht. In 2007 zal daarom een nadere analyse uitgevoerd worden van de sturingsinstrumenten en zullen maatregelen genomen worden om waar mogelijk meer grip te krijgen op onderbestedingen van budgetten.

Mutaties reserves in de programmarekening

Wij nemen het advies van de accountant om consequent één methode van verwerking van mutaties in de reserves te hanteren, over. Overigens merken wij hierbij op dat de beide methodes niet tot andere financiële resultaten leiden.

Provinciale opcenten Motorrijtuigenbelasting

Wij onderschrijven de opmerking van de accountant dat er enige onzekerheid blijft bestaan over de juistheid en volledigheid van de verantwoorde provinciale opcenten Motorrijtuigenbelasting. Zoals ook de accountant opmerkt ligt de oorzaak hiervan bij de registratie van gegevens door het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting. In IPO-verband wordt momenteel onderzocht op welke wijze de betrouwbaarheid de aangeleverde informatie door het CBM kan worden vergroot.